

Het gebruik van drenchslangen

Op het inzendformulier met anamnese ontbreekt vrijwel altijd informatie over de oorzaak van deze beschadigingen. Wel blijkt uit sectie duidelijk dat die zijn veroorzaakt door een behandeling. Voor de hand liggende oorzaken zijn het verkeerd inbrengen van een drenchslang, het gebruik van een stugge, rigide drenchslang al dan niet met een scherp uiteinde en fouten bij het gebruik van een pillenschietter. Op de foto is een voorbeeld van een dergelijke beschadiging achter in de keel te zien. De geopende bek van een melkoe met een beschadiging van het weefsel achter in de keel, die leidde tot een uitgebreide en ernstige ontsteking van het weefsel rond het begin van de slokdarm. Het normale weefsel in de keel heeft een lichtrode kleur en heeft een glimmend oppervlak. Het beschadigde weefsel daarentegen heeft een afwijkende kleur en een dof oppervlak door de ontstekingsreactie. Hier is ook te zien dat ruwvezel in het ontstekingsproces is ingesloten, waarschijnlijk door een drenchslang of pillenschietter. Op de foto is een deel van een pincet te zien waarmee het ontstoken weefsel wordt aangewezen.

Bij het pathologisch onderzoek van gestorven melkvee zien we jaarlijks bij enkele runderen ernstige beschadigingen achter in de keel, die tot een dodelijke ontsteking in de keelstreek en rond de slokdarm en luchtpijp hebben geleid. Wat kunnen de oorzaken zijn en zijn deze te voorkomen?

Orale toediening van vocht, supplementen of medicijnen kan levensreddend zijn. Koeien hebben per dag rond de 40 liter water nodig voor onderhoud, plus ongeveer 4 liter per geproduceerde liter melk en bij hoge temperaturen (meer dan 20 graden Celsius) nog extra vocht om de lichaamstemperatuur te laten dalen. Totaal heeft een koe dus al snel 150 liter vocht per dag nodig.

Wanneer koeien ziek worden en minder drinken, kan het nodig zijn om een koe te drenchen om uitdroging te voorkomen. Ook is het oraal toedienen van supplementen of medicijnen in bolussen, via pillenschietters of drenchapparaten, een praktische manier om een rund kort- of langdurig te behandelen of ondersteunen. Veehouders en dierenartsen mogen orale toedieningen zelf toepassen. Indien het rund nog staat en kan slikken en het gewenste geneesmiddel of supplement voor orale toediening beschikbaar is, hoeft geen therapie via het bloedvat opgestart te worden. Dat scheelt in zorg, tijd en geld. Mits juist toegepast.

Juiste manier van toedienen

Het is goed om te weten dat het rund slikt zodra een drenchslang achter in de keel komt. Daarom hoeft bij het inbrengen van de slang geen kracht te worden gebruikt. Zodra het rund slikt kan de slang makkelijk worden doorgeschoven via de slokdarm naar de pens. Je kunt controleren of de slang de juiste weg vindt door te voelen in de hals (links boven luchtpijp), door te ruiken (geur pensinhoud) en door te luisteren naar het geluid door de slang (borrelend). Als de slang per ongeluk in de luchtpijp komt, gaat het rund hoesten. De slang moet dan worden teruggehaald om het inbrengen nogmaals te proberen.

Belangrijke elementen in orale toedieningen zijn:

- Goede mogelijkheden tot vastzetten van het rund. Rust, tijd, schone, complete en geschikte materialen. Het is handig voor mens en dier om het rund goed te fixeren om de handeling rustig doch resoluut uit te voeren.
- Het is essentieel om te controleren of het materiaal waarmee wordt gewerkt nog soepel is, geen scherpe randjes heeft en geen gaten vertoont in de slang. Pillenschieters die alleen met veel kracht te hanteren zijn, kunnen voor ongecontroleerde of uitschietende bewegingen zorgen. Zo'n apparaat is aan vervanging toe. Ook zijn scherpe randjes aan het monddoel van het materiaal gevaarlijk. Deze randjes ontstaan meestal doordat het rund kauwt op het uiteinde van het instrument. Scherpe randjes kunnen zorgen voor beschadigingen in bek of keelstreek zonder dat dit in eerste instantie wordt opgemerkt. Let dus goed op de reactie van het dier.
- Het is bij de drenchslang van belang dat deze rigide genoeg is zodat de slang niet gauw kapot wordt gebeten, maar soepel genoeg is om makkelijk de slokdarm in te glijden.

Een goede fixatie en rustig handelen kan veel leed voorkomen

Drenchslangen die lek zijn kunnen niet meer worden gebruikt vanwege een groot risico op verslikken.

Drenchen kan ook via een slang in de neus. Daarvoor is een slang met een kleinere diameter nodig. Deze slang moet een stuk soepeler zijn dan de slang die via de bek gaat. Ook moet de slang glad zijn. Aan het einde van een drenchsessie houd je de slang omhoog om leeg te blazen, zodat er geen vocht in de luchtpijp kan lopen bij het terugtrekken van de slang.

Kortom: gebruik goed materiaal. Een goede fixatie en rustig handelen kan veel leed voorkomen.

Monitoring
DIERGEZONDHEID

Al sinds 2002 houdt Royal GD zich intensief bezig met de uitvoering van de diergezondheidsmonitoring in Nederland. Hiervoor werken wij nauw samen met onder andere de diersectoren, de zuivel, het ministerie van LNV, dierenartsen en veehouders. Deze rubriek verhaalt over bijzondere gevallen, speciaal onderzoek en opvallende resultaten die het werk van de monitoring oplevert. Samen werken we aan diergezondheid in het belang van dier, dierhouder en samenleving.